

blandet sig i denne Sag, for at gjøre den allerfortrinligste Gjerning, men jeg er ligesaa overbevist om, at de, der have fældet Dom i denne Sag, ikke have været istand til at sætte sig paa det Standpunkt, hvorfra den maa betragtes. Ja, de ærede Herrer ville maaflke gjøre Indsigelser derimod; men det tør jeg sige, at jeg har skænket den Art Sager fuldt saa megen Opmærksomhed, som Nogen her, og jeg er kommen til den Overtydning, at der saa Steder i Verden har været gjort eller kunnet været gjort for et Feltlazarethvæsen det, som her er gjort. Der er i det Væsentlige Intet sparet af det, som kan skaffes tilveie; men naar man forsøger paa at ville skaffe Felthospitaler, hvor den Syges Behandling skulde ligne den, man kan skaffe i faste Hospitaler og i en Garnison, saa efterstræber man det Umulige; thi Felthospitaler maae være fattede paa at flytte, ikke alene fordi Fjenden kan komme derhen, — thi vi have unægtelig havt Hospitaler beliggende saaledes, at den Grund behøvede vi slet ikke eller i det Væsentlige ikke at tage i Betragtning —, men fordi Omstændighederne kunne medføre, at der, hvor man idag har et Felt-hospital, der har man ingen Nytte af det imorgen, saa maa det kunne flyttes, og derfor maa naturligtvis det, som hører til Felt-hospitalet, i det Væsentlige være transportabelt. Dette gjør allerede, at det er mindre godt, skjøndt det dog kan være meget brugeligt, og, naar vi see hen til Hovedresultatet af Sygebehandlingen i Felten, og spørge, hvormange der ere døde i Forhold til det Antal, som ere blevne syge og saarede, saa vil jeg udtale den bestemte Overbeviisning, at der er meget saa Armeer, som kunne rose sig af en bedre Sundhedstilstand og færre Dødsfald i Forhold til de Syge, end vor, og, dersom der er Noget, som skal kunne afgjøre et Felt-hospitals større eller mindre Værd, saa er det dette. Men, naar man vender sig til Hovedstaden, hvor man frygter for Epidemie, hvergang en Kende-steen lugter, saa er man ikke istand til at kunne bedømme Felt-hospitalerne rigtigt; det er umuligt at skaffe en sliq Tilstand tilveie. Den, som troer, at Krig kan gaae bort, uden at en Mængde Menneffer lider og lider overordentlig væsentligt derved, han tager stor-

ligen feil. Jeg skal aldrig glemme hvad en meget erfaren Officeer i den franske Armeé sagde til mig engang, da jeg forbausedes over at høre det, som han selv havde lidt, da han var syg i Felten som yngre Officeer, han sagde til mig: „Hør min kjære Ven, og læg dem det paa Hjerte: i Krigen er det en Forseelse at være syg, og man maa lide under det.“ Derfor vil jeg ikke sige, at man ikke skal skænke sin yderste Opmærksomhed til denne Sag, men man skal heller ikke overdrive de Fordringer, som gjøres; men man skal især ikke belønne de Folk, som have bestræbt sig med stort Alvor og med en stor Anstrengelse for at skaffe det Bedre tilveie, med lutter Udtalelse af Misfornoielse. Det staaer ikke i nogen Krigsførers Magt at etablere store Felt-hospitaler lang Tid i Forveien, ligesaa lidt som store Magaziner; thi derved røber han sin Hensigt. Naar Fjenden hører, at der paa dette Sted nu bliver organiseret et Hospital paa flere Tusende Syge, saa veed han at der og der skal foretages Noget, som kan skade ham; han veed da, enten at det er et alvorligt Foretagende, man har istand, eller at man bruger det som Kneb, for at faae ham til at troe derpaa. Jeg kommer nu, thi jeg skal stige iveiret og henvende mig i sidste Instants til den ærede Krigsminister, som jeg ikke kan nægte, at det forekommer mig, har behandlet vort Udvalg lidt for lidt lempeligt. Jeg kommer først til den Indsigelse, der er gjort mod den Maade, hvorpaa vi have behandlet Budgettet, idet vi nemlig have seet at skaffe den samme Form i alle dets Punkter. Det ærede Medlem, som sidder her nærmest eller næstnærmest, (Krieger) har igjen gjentaget sin Bebreidelse derover idag, og han har sagt: hvorfor have De ikke holdt Dem til Budgettet, saaledes som det var, det var dog Noget, som var en Kjendsgjerning, eller hvorfor have De ikke foreslaaet at votere en rund Sum, og han meente, at mit eneste Svar dertil havde været igaar, Forholdet af 4,500,000 Rbd. til 300,000 Rbd.; men dog var det ikke det Gneeste; jeg gjorde tillige opmærksom paa, at idetmindste den ene Anthydning, den at votere det i en samlet Sum, at denne Maade ikke vilde være god; thi derved tabte man, om man saa maa sige, den hele nok engang. Hvad den anden Methode an-